

to úřadů soustředí se arci více takových okrsků než dosud. Sotva lze se však nadíti, že instituce tato bude vybavena personálem úměrně početnějším, a zejména zdatně zapracovaným, který by nebyl neustále zaneprázdněn únavnými revisemi operátů z opačných krajin země, takže na vlastní práci jeho času nezbyvá. A přece jest v nejvlastnějším zájmu fisku, aby účelně zjednodušeným a hlavně urychleným svládnutím kupičiho se materiálu dána byla výhoda závadám dosavadním způsobem jeho zpracování zaviňovaným. Daňová reforma měla by si povšimnouti, že těžkopádnost a zdoluhavost nynějšího katastrování změn vlastnictví nemovitostního náleží ku hlavním příčinám nedobytnosti značných položek daňových, jichž zaplacení ušel poplatník rozprodejem majetku, který sice za ně neručil, ale přece jen pro ně byl zavčas postižitelný. Potřeba jednotného úřadu daně všeho druhu vyměřujícího a předpisujícího a zároveň platby na ně po obchodnicku zúčtujícího, který by hybnou organizací svoji postihoval bezprostředně všechny změny poměrů, zdanění podléhajících, a jim v zápětí se přizpůsoboval, jest již v zájmu poplatnictva samého víc než naléhavá.

Rozhodnutí nejvyššího soudu.

Vystoupili dosavadní společník z veřejné obchodní společnosti, může zbylý společník, ač kupec jednotlivce, opověděti k zápisu do obchodního rejstříku závod svůj ve znění firmy dřívější společenské, třeba tato nebyla protokolována, jen když byly tu podmínky k jejímu protokolování, neboť čl. 24 obch. z. nerozeznává, byla-li dosavadní společenská firma do obchodního rejstříku již zapsána, jen když tu byly pro to podmínky tedy jako firma společenská právně existovala.

(Rozhodnutí nejvyššího soudu z 28. ledna 1928 RI 35/28. Obchodní soud v Praze Firm 9009/27.)

Rejstříkový soud odepřel zápis firmy V. Hrouda a spol. do obchodního rejstříku, jelikož majitel firmy Josef Hrouda, třeba mu i jeho bývalý společník, bratr Václav dal k tomu svolení, nemůže vésti závod dále pod firmou V. Hrouda a spol., poněvadž tato firma nebyla dosud v obchodním rejstříku zapsána.

Stížnosti proti odepření zápisu podané, rekursní soud nevyhověl souhlase se stanoviskem soudu rejstříkového.

Nejvyšší soud vyhověl však dovolacímu rekursu a usnesení nižších soudů, pokud jimi bylo uloženo Josefu Hroudovi, aby opověděl nové znění firmy v souhlase s předpisy článků 15 a 16 obch. zák. zrušil a rejstříkovému soudu uložil, aby o opovědi znova rozhodl. Odůvodnění: Právnímu názoru nižších soudů nelze přisvědčiti.

Dle čl. 24 obch. z. možno vésti závod veřejné společnosti pod dosavadní firmou, i když někteří ze společníků vystoupili, při čemž se jen vyhledává svolení vystoupivšího společníka, je-li jeho jméno obsaženo ve firmě. Tyto podmínky jsou zde dány. Ze spisů je zřejmo, že Václav Hrouda a Josef Hrouda utvořili veřejnou společnost pod firmou V. Hrouda a spol. ku provozu závodu prodejem kosmetických přípravků všeho druhu a že společnost započala s provozem závodu dne 25. dubna 1927, jakož i že by byla bývala společností vyměřena všeobecná daň výdělková pro rok 1927 sazbou, podmiňující zápis do obchodního rejstříku. Tím vstoupila veřejná společnost v život a nabyla právní účinnosti (čl. 110 obch. z.), takže zásadně nebylo překážek, aby byla zapsána do rejstříku.

Nestalo-li se tak, poněvadž došlo mezitím ke změně vystoupením společníka Václava Hroudy ze společnosti, nemá to významu pro posouzení otázky, zda byla veřejná společnost oprávněna, pokud se týče povinná, vésti po čas svého trvání společenskou firmu. Že takovou firmu vésti musila, plyne

z čl. 17. a 85. obch. z., z čl. 19. obch. zák., pak z §§ 7, 10 a 12 uv. zák. k obch. z. Užívala tudíž veřejná společnost společenské firmy právem.

Jestliže tedy později, před protokolací, vystoupil společník Václav Hrouda a zbyvajících společníků Josef Hrouda vede závod dále, není závady, aby tak učinil pod dosavadní firmou společenskou, k čemuž Václav Hrouda výslovně přivoliil, pakli tato firma vyhovuje zákonu, neboť čl. 24. obch. zák. výslovně to připouští, nerozeznává, byla-li tato firma již do obchodního rejstříku zapsána čili nic. Nejde tu o firmu novou, nýbrž o firmu starou, třeba jen krátce trvající, a nutno tudíž použití zásad čl. 24. obch. zák. a nikoli předpisu čl. 15. a 16. obch. z., jak se nižší soudy mylně domnívají. (Indikát býv. nejv. soudu vid. č. 177.)

Rozhodnutí rekursního soudu jest tedy ve zřejmém odporu se zákonem, dovolací rekurs jest v §u 16. cis. pat. z 9. srpna 1854 č. 208 ř. z. odůvodněn a bylo rozhodnouti, jak se stalo.

r.

Za společenstvo možno uznati a jako takové zapsati do společenstevního rejstříku jen takové sdružení, které má za předmět společný provoz podniku členy za účelem podpory jejich výdělků a hospodaření, nikoliv ale kapitálové sdružení, které má jen prostředně napomáhati hospodářství členů.

(Rozhodnutí nejvyššího soudu ze 27. prosince 1927 RI 932/27. Obchodní soud v Praze Firm 14.727/27.)

Soud rejstříkový zamítl návrh na zápis společenstevní firmy do rejstříku společenstevního a rekursní soud usnesení to potvrdil, jelikož tu nejde o svépomoc k vlastní podpoře, ale o činnost výdělečnou.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolací stížnosti. Odůvodnění: Napadené usnesení není ve veřejném rozporu ani se zákonem ani se spisy a není také stíženo zmatečností, není tu tedy podmíněk § 16. cis. pat. z 9. srpna 1854 č. 208 ř. z., takže dovolacímu rekursu nemohlo býti vyhověno.

Vzhledem k vývodům dovolacího rekursu dlužno uvést ještě toto:

Dle § 1 zákona z 9. dubna 1873 č. 70 ř. z. jest nezbytným předpokladem a podstatným znakem družstva společný provoz podniku členy za účelem podpory jejich výdělků a hospodaření. Nelze tedy pokládati za společenstva ve smyslu zákona sdružení kapitálová, která mají jen prostředně napomáhati hospodářství členů.

S tohoto hlediska vyhovovala by zákonu sdružení spisovatelů a výkonných umělců za účelem provozu divadelní nebo kabaretní scény, pokud by byl provoz omezen jen na jejich vlastní dramatická díla nebo pokud by vystupovali na scéně jen umělci, členové družstva, aby tím byl umožněn snadnější odbyť jejich duševní práce, pokud se týče uplatnění se v jejich povolání za účelem zlepšení jejich hospodářské existence.

Za těchto podmínek bylo by přípustno i sdružení k předvádění filmů a vysílání rozhlasu, pokud by šlo o zužitkování vlastní tvorby, pak sdružení k provozu dramatické a taneční školy, pokud by bylo buď v úzké souvislosti s výchovou členů pro vlastní scénu ve smyslu zmíněném aneb pokud by se sdružilo několik umělců-odborníků k provozu takových škol k podpoře jejich vlastní výrobní činnosti. Rovněž tak divadelní agentura a výroba divadelních potřeb a dekorací, reklama a výroba reklamních návěstí mohly by býti provozovány jen v rámci vlastních potřeb scény. Vše to musilo by býti ve stanovách výslovně zdůrazněno.

Z tohoto rámce vybočuje však zcela nakladatelství a vydavatelství knih, časopisů a hudebnin, jakož i knihkupectví bez omezení, obchod hudebními nástroji, gramofony a deskami, radiopřístroji a jejich součástkami, pak prodej divadelních potřeb a rekvizit. Tu již nejde o svépomoc k vlastní podpoře, individuální tvorby členů společným provozem, nýbrž o asociaci kapitálovou, sloužící k nepřímé podpoře členů rozdělením zisku, pro kterou se forma společenstevní nehodí.

r.

Rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ve věcech finančních.

3637.

Poplatek ze smlouvy disoluční: Bylo-li ve společenské smlouvě o zřízení veřejné obchodní společnosti již stanoveno, že jedna ze společníků vystoupí ze společnosti v určený pevný

termín, a byl-li dále stanoven nárok, který této vystouplé společnosti bude příslušet při zrušení společnosti a přechodu závodu na zbývající společnosti jako jedinou jeho majitelku, nenabývá vystouplá společnosti při zrušení společnosti odbytého na základě disoluční smlouvy, nýbrž u splnění smlouvy společenské.

(Nález ze 4. dubna 1927 č. 2565/26.)

3645.

Poplatek z prohlášení (z uznání dluhu): Písemnost, obsahující jednak prohlášení banky, že jest vyčerpán úvěr, povolený od ní majitelům nemovitostí a na těchto realitách knihovně zajištěný, jednak prohlášení dlužníků, že svolují, aby tato skutečnost byla v pozemkových knihách poznamenána, jest listinnou osvědčující uznání skutečného dluhu uvedených dlužníků, vzniklého z vyčerpaného úvěru, a podléhá poplatku dle saz. pol. 19/101 I, A, n. popl. zák.

(Nález z 8. dubna 1927 č. 13.182/26.)

3647.

Poplatek ze smlouvy dodávací: Písemné prohlášení ohledně odběru a dodávky piva, které jest podepsáno pouze odběratelem nikoli též dodavatelem, nemůže tvořit listinný průkaz o závazku dodavatelově a není proto listinným osvědčením smlouvy dodávací.

(Nález z 8. dubna 1927 č. 13.913/26.)

Ježto obě smluvní strany jsou osobami soukromoprávními, může jíti o smlouvy dodávací (saz. pol. 10/69 popl. zák.), která podléhá poplatku, jen tehdy, byla-li o ní sepsána listina, osvědčující, že se jistá osoba zavazuje dodatí jisté věci neb práci za určitou úplatu.

Žal. úřad při svém rozhodnutí opírá se o písemné prohlášení ze 6. května 1924 a dovozuje, že jest v něm osvědčen závazek pivovaru, dodávati pivo za běžné ceny, dobré jakosti. Tu však žal. úřad úplně přehlédl, že toto prohlášení — jak shora v ději uvedeno — podle soudně ověřeného opisu, k vyměření poplatků předloženého, jest podepsáno jen manželi J., podpisu jmenovaného pivovaru však vůbec postrádá a nemůže tedy tvořiti listinný průkaz o jakémkoli závazku tohoto pivovaru.

Jestliže tedy stále v rekursu namítali, že toto písemné prohlášení netvoří žádný průkaz o závazku stěž. si pivovaru a poznámkou, připojenou na opisu tohoto prohlášení, jež připojili k rekursu, také na to poukázali, že prohlášení to není pivovarem podepsáno, pak neprávem pokládal žal. úřad prohlášení to za listinné osvědčení smlouvy dodací a proto také nař. rozhodnutí, potvrzující zpoplatnění tohoto prohlášení jako smlouvy dodávací, aniž by tu bylo listinného osvědčení takové smlouvy (§ 1 A 3 pol. zák.), odporuje zákonu.

3651.

Poplatek ze smlouvy disoluční: I. Pro pousození, zda při rozdělení společného jmění jednotlivý podílník nabývá právé jen tolik či více, než odpovídá hodnotě jeho podílu na společném jmění (§ 8 zák. č. 74/1901), dlužno za platnosti zákona č. 31/1920 přihlížeti k hodnotě podílu dotyčného společníka na souhrnu majetkových objektů, tvořících společné jmění, bez ohledu na to, zda, po případě do jaké míry hodnota tohoto společného jmění jest vyčerpána pasivy na něm vázajícími. — II. Poplatnou úplatu vystouplého společníka tvoří nejen vyplacená mu v penězích hodnota jeho podílu, nýbrž i polovice dluhů, která připadala na polovici majetku, patřící tomuto společníku a kterou převzal k placení zbylý jediný majitel firmy.

(Nález z 8. dubna 1927 č. 7254.)

3652.

Poplatek ze smlouvy kupní a o užívání: Jestliže byly téhož dne mezi týmiž stranami uzavřeny písemná smlouva o koupi určitých movitostí za stanovenou cenu a vedle toho listinné ujednání, že kupující ponechává určité předměty z koupených prodávajícímu k užívání a že použije svých práv, plynoucích mu ze smlouvy tržové, jen v určitém případě, podléhá prvá smlouva jako bezpodmínečná perfektní smlouva kupní poplatku dle III. stupnice a řečené ujednání jako smlouva o užívání poplatku dle II. stupnice.

(Nález z 8. dubna 1927 č. 7255.)

3666.

Poplatek nemovitostí: Pro odbor práva poplatkového platí

za převod vlastnického práva k věci nemovité již nabytí titulu vlastnického práva, nikoli teprv nabytí knihovního vlastnictví.

(Nález z 21. dubna 1927 č. 7994.)

Prejudikatura: Boh. 123 fin.

3670.

Poplatek ze smlouvy nájemní: Nájemní smlouva, uzavřená na 10 let a splní-li se jistá podmínka, na dalších 5 let, podléhá poplatku z 15násobku ročního nájemného.

(Nález z 22. dubna 1927 č. 17.113/26.)

3671.

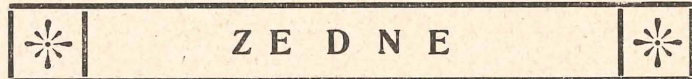
Poplatek ze smlouvy nájemní: U smlouvy nájemní, která byla uzavřena na určitou dobu 15 let a vedle toho na další eventuelní dobu, pokud nebude dána výpověď, tedy na dobu neurčitou, jest vzítí za základ pro vyměření poplatku vedle patnáctinásobku (§ 2 zák. č. 76/1921) ještě trojnásobek (§ 16 lit. e) popl. zák.) ročního nájemného.

(Nález z 22. dubna 1927 č. 17.160/26.)

3701.

Poplatek nemovitostí: Bylo-li v kupní smlouvě o nemovitosti uvedeno, že držba a užívání této nemovitosti již přešly na kupujícího, právo vlastnické však že na něho přejde, až mu bude udělena koncese, hostinská a výčepnická v dotyčném domě a toto udělení koncese bylo označeno jako podmínka platnosti smlouvy, jde o výminku suspensivní, bez jejíhož splnění nedošlo k platnému převodu práva vlastnického.

(Nález ze 7. května 1927 č. 9510.)

Význačné jubileum. Tyto dny dovršil slovatný a věhlasný právník pan Dr. Vážný, druhý prezident Nejvyššího soudu, své sedesátiletí. Přejeme jubilantu, jenž vždy byl přítelem našeho stavu, aby zůstal ještě dlouho zachován na okrasu naší vědy právní a na chloubu naší české judikatury. Doufáme pevně, že přátelská pouta, která vízí náš stav s nepomíjející vděčností k slovatnému jubilantu, zůstanou i nadále utužena a vzácná přízeň jeho nám zachována.

Směnečný poplatek. Ačkoliv notářská komora pražská a spolek notářů československých daly si všemožnou práci a podnikly všechny možné kroky u ministerstva, klubů poslanců a senátorských, jakož i u jednotlivých význačných osobností a parlamentu, aby zabránily uzákonění povinnosti notářů a vůbec osob, které sepisují protest ručiti za poplatky směnečné a pokuty, a ačkoliv byla slíbena nám z kruhů poslanců náprava, stal se § 11 a 14 vlád. předlohy přece zákonem ze dne 23. března 1928 čís. 48. Upozorňujeme proto své kolegy na tento důležitý zákon a odporujeme jej bedlivému studiu, neboť byla tím opět na bedra notářů zcela nespravedlivě uložena nová povinnost ve prospěch finančního eráru. Jest vůbec ku podivu, že ministerstva financí při vydávání svých zákonů, které se dotýkají zejména stavu notářského, úplně pomíjí náš stav a ukládá nám nová břemena.

Nové ustanovení § 11 a 14 cit. zák. odporuje úplně § 74 popl. zák., dle něhož ručí notář pouze za řádné kolkování listin, které sám byl sepsal.

Ještě tíživější jest však ustanovení § 17 cit. zákona, který stanoví, že notáři jsou povinni v rejstříku směnečném poznamenávat, kolik bylo ze směny a z prohlášení na ni připojených na poplatek zaplacen, byl-li zapraven úředním blanketem, kolky či hotově a bylo-li kolku správně použito, zejména kdy byl kolek obliterován, a nebyl-li poplatek zaplacen, má to být poznamenáno.

Jak takový rejstřík, který veden jest velmi stručně, bude nyní vypadati, má-li toto vše v něm býti uvedeno, toho zákonodárce nedomyslí.

Pekoutnictví. V poslední době množí se případy, že peněžní ústavy svým úřednictvem vyhotovují originály listin a knihovnických žádostí, aneb sepisují pro strany koncepty. Žádáme proto veškeré kolegy, aby každý takovýto konkrétní případ nám laškově ihned uvedením ústavu neb osoby udali, abychom mohli co nejpřísněji zakročiti.